

TEČAJ ZA PRIPRAVNIKA

**ORGANIZACIJA GASILSTVA IN
PRAVNE OSNOVE**

Pripravil Franc Višič višji. gas. Čas II.st org. smeri

Tečaj za pripravnika

- Pripravniki morajo biti v skladu z Zakonom o gasilstvu usposobljeni za opravljanje enostavnih nalog gašenja in reševanja v primeru požarov, naravnih in drugih nesreč,

Definicija gasilstva

- ✦ Gasilstvo je **obvezna lokalna javna služba** (javna gasilska služba), katere trajno in nemoteno opravljanje zagotavljajo občine in država.
- ✦ Gasilstvo je **humanitarna dejavnost**, ki se opravlja v javnem interesu. Izvajanje gašenja, zaščite, reševanja in drugih operativnih nalog, ki jih izvaja gasilstvo ob nesrečah, je za prizadete in ogrožene praviloma **brezplačno**.

Naloge gasilstva

- ✦ Gasilske organizacije opravljajo naloge:
 - **gašenja in reševanja ob požarih,**
 - druge, zlasti **preventivne naloge** varstva pred požarom,
 - določene naloge **zaščite in reševanja ljudi ter premoženja ob naravnih in drugih nesrečah** ter
 - določene **storitve.**
- ✦ Operativnih nalog gasilstva ni mogoče opravljati kot pridobitne dejavnosti.

Pojmi v gasilstvu in njihov pomen

- ✦ Gasilec je oseba, ki je član ali delavec gasilske organizacije.
- ✦ Prostovoljni gasilec je član prostovoljnega gasilskega društva.
- ✦ Poklicni gasilec je delavec v poklicni gasilski enoti ali v poklicnem jedru druge gasilske enote oziroma delavec, ki opravlja operativne naloge gasilstva v gospodarski družbi, zavodu ali drugi organizaciji.

Pojmi v gasilstvu in njihov pomen

- ✦ Gasilska reševalna oprema je vsako orodje, naprava ali sredstvo, ki je izdelano ali pridobljeno z namenom, da se uporablja za izvajanje operativnih nalog gasilstva.
- ✦ Gasilska služba je poklicno ali prostovoljno opravljanje operativnih nalog gasilstva.
- ✦ Gasilska enota je poklicna ali prostovoljna enota, ki opravlja operativne naloge gasilstva v določenih formacijskih sestavah gasilskih enot in izpolnjuje druge pogoje, določene s predpisi.

Pojmi v gasilstvu in njihov pomen

- ✦ Gasilske organizacije so prostovoljna gasilska društva in njihove enote, gasilske zveze, poklicne gasilske enote, organizirane kot javni zavodi, režijski obrati ali druge organizacijske oblike, ki poklicno opravljajo gasilsko službo.
- ✦ Prostovoljno gasilsko društvo je humanitarna organizacija, v kateri fizične osebe prostovoljno delujejo in opravljajo naloge na področju gasilstva, varstva pred požarom in drugimi nesrečami ter opravljajo druge dejavnosti, ki so pomembne za razvoj in delovanje gasilstva. Člani prostovoljnega gasilskega društva so lahko tudi pravne osebe, če tako določa zakon.

Zakonodaja in zakoni v gasilstvu

- ✦ - ZAKON O DRUŠTVIH(URL RS 64/11)
- ✦ ZAKON O GASILSTVU (URL RS 113/05)
- ✦ PRAVILA GASILSKE SLUŽBE- (URL RS 52/2010)
- ✦ PRAVILA GASILSKE SLUŽBE PROSTOVOLNIH GASILCEV (GZS APRIL 2016)
- ✦ ZAKON O VARSTVU PREDNARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI(URL RS 51/06,97/2010)
- ✦ ZAKON O VARSTVU PRED POŽAROM(URL RS 3/2007,9/11,83/12)
- ✦ UREDBA O ORGANIZIRANOSTI,OPREMLJANJU IN USPOSABLJANJU SIL ZA ZAŠČITO,REŠEVANJE IN POMOČ (URL RS 92/2007)

Zakon o društvih

- ✦ **Zakon o društvih URL RS 61/06 13.06.2009**
- ✦ **Pojmi in načela delovanje društva**
- ✦ **Temeljni akt –statut**
- ✦ **Zakoniti zastopnik**
- ✦ **Odgovornost**
- ✦ **Ustanovitev društva- kdo kdaj**

Zakon o gasilstvu in pravila gasilske službe

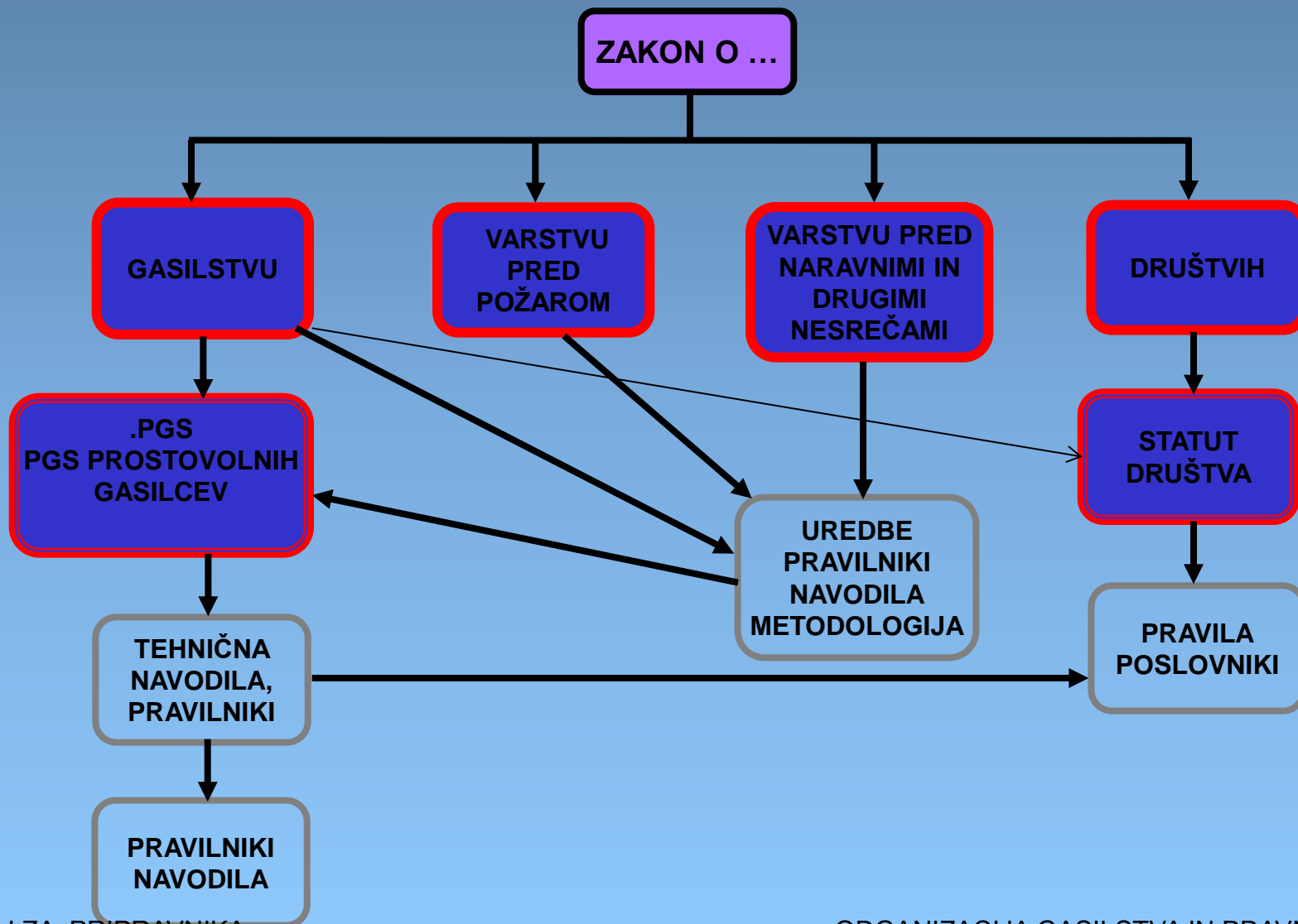
- ✦ Ureja naloge na področju zakonodaje, status gasilca
- ✦ Definicijo gasilstva
- ✦ Naloge gasilcev
- ✦ Vrste gasilskih enot
- ✦ Naloge občine oziroma lokalne skupnosti
- ✦ Naloge države
- ✦ **2. PRAVILA GASILSKE SLUŽBE (najdete v gasilcu 2016-maj)**
- ✦ Urejajo pravice in dolžnosti operativnih gasilcev in gasilk
- ✦ Med opravljanjem dela v gasilcev v vseh društvih prostovoljnih ali poklicnih
- ✦ Na podlagi 5.odstavka 8.člena zakona o gasilstvu URL RS.113/05
- ✦ S pravili se seznanijo ob vstopu v društvo
- ✦ Ureja gasilsko delo in operativne naloge, pravice in dolžnosti članov različnih poveljstev

Pravne osnove

Zakoni in akti, ki zadevajo gasilstvo:

- ✦ Zakon o gasilstvu,
 - ✦ Pravila gasilske službe + Posebna pravila gasilske službe za prostovoljne gasilce;
- ✦ Zakon o varstvu pred požarom;
- ✦ Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- ✦ Zakon o društvih,
 - ✦ Statut društva.

Pravne osnove

Vrste gasilstva (enot)

- ✦ Gasilske enote so poklicne ali prostovoljne.
- ✦ Glede na območje delovanja pa so teritorialne in industrijske.
- ✦ Gasilske enote so organizirane kot:
 - poklicne gasilske enote,
 - prostovoljne gasilske enote v gasilskih društvih,
 - gasilske enote v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah.
- ✦ Gasilske enote opravljajo svoje naloge v skladu s pravili stroke in pravili gasilske službe.

Prostovoljna gasilska enota

- ✦ Opravlja preventivna in operativna dela v zvezi z varstvom pred požarom ter zaščito in reševanjem na območju ali delu območja občine, za katero je bila ustanovljena.
- ✦ Imeti mora:
 - ✦ Predpisano število operativnih gasilcev, določeno z merili za organiziranje in opremljanje gasilskih enot,
 - ✦ Potrebno gasilsko zaščitno in reševalno opremo ter orodišče.

Prostovoljno gasilsko društvo

Ključne naloge društva (PGD):

- ✦ Preventivne naloge varstva pred požarom ter druge preventivne naloge na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- ✦ Izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob požarih, naravnih in drugih nesrečah.
- ✦ Vzgoja gasilske mladine.
- ✦ Pomoč občanom na področju varstva pred požarom.
- ✦ Druge naloge v zvezi z organizacijo in razvojem gasilstva.

Prostovoljno gasilsko društvo

Namen društva (PGD):

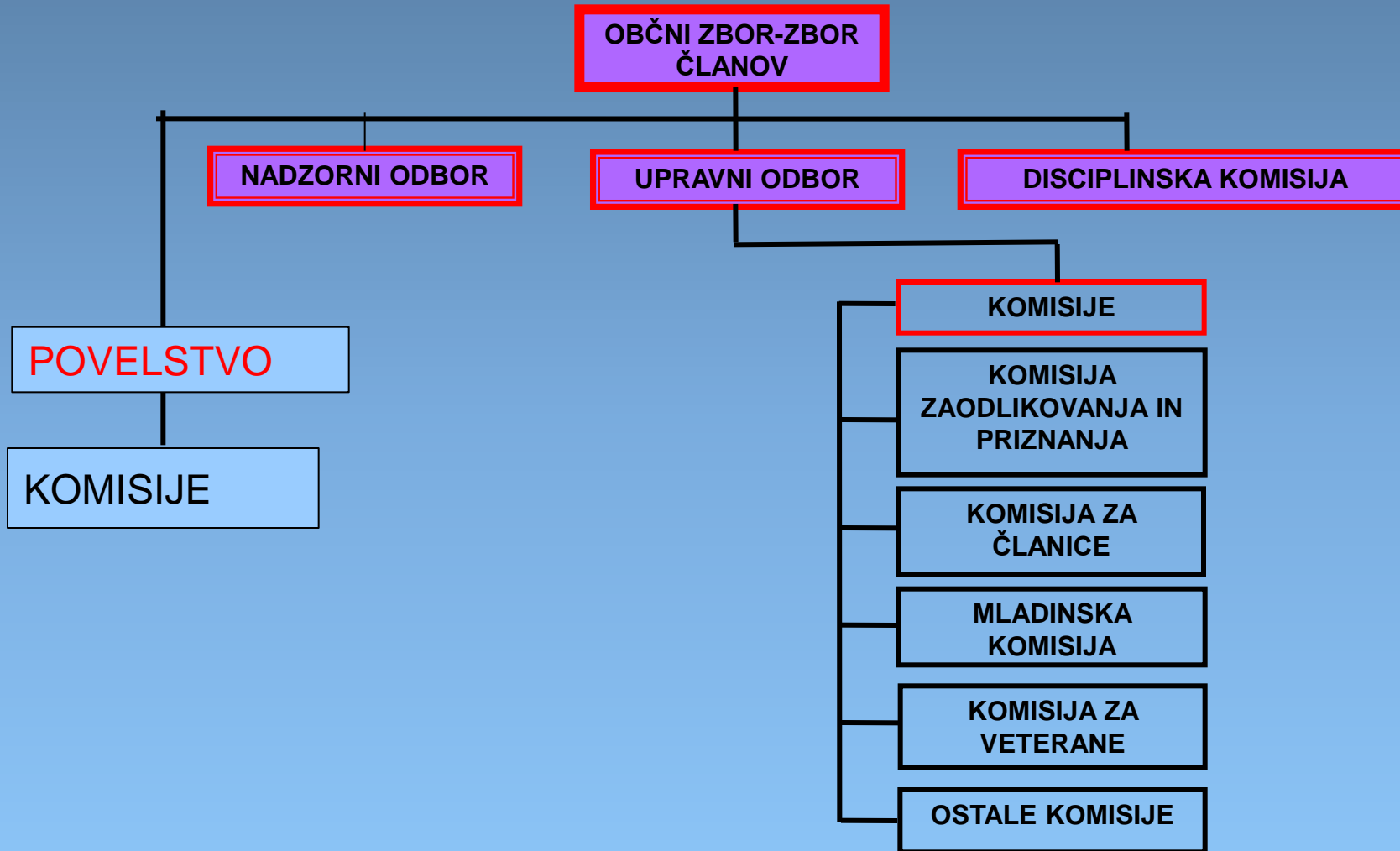
- ✦ Poveže čim več občanov zaradi zavarovanja ljudi in premoženja pred požarom, naravnimi in drugimi nesrečami.
- ✦ S predavanji in z drugim usposabljanjem seznanja s požarno problematiko, dviga znanje in sposobnost članom društva in občanom na področju požarnega varstva.
- ✦ Sodeluje z organizacijami in društvi, ki se ukvarjajo s požarnim varstvom.
- ✦ Goji solidarnost, požrtvovalnost, nesebičnost in tovarištvo, kar je tradicija gasilskih društev;
- ✦ Skrbi za vključevanje gasilske mladine v društvo in jih vzgaja v samostojne in zavedne člane društva;
- ✦ Opravlja druge društvene naloge, ki dopolnjujejo gasilsko dejavnost, za potrebe svojih članov in gospodarskih družb na svojem požarnem območju.

STATUT DRUŠTVA

STATUT JE TEMELNI PRAVNI AKT O DELOVANJU IN ORGANIZIRANOSTI DRUŠTVA

- Kraj in naslov društva
- V posameznih členih je opredelitev o nalogah in pravicah članov, ter organov društva.
- V členih so opredeljeni organi društva njihove pravice in dolžnosti.
- Zakoniti zastopnik društva –predsednik društva
- Prenehanje članstva – iztop – izključitev i .n . d
- Naloge predsednika, poveljnika in ostalih članov upravnega odbora
- Simbolih društva –znak-prapor-
- Delovanju društva- kot je zapisno v statutu društva –lahko tudi profitna dejavnost po zakonu
- Pogoji za izvolitev posameznega organa –pogoji ki jih določajo pravila gas.službe in pravilniki
- Način izvedbe volitev –lista predsednika in poveljnika z kandidati-lahko več list

Organizacija gasilstva - PGD

Organizacija gasilstva v SLO

ORGANIZIRANOST GASILSKIH ORGANIZACIJ

- ✦ Organizacija v gasilskih organizacijah.
- ✦ Osnovna celica so društva v lokalnih skupnostih ali občinah
- ✦ Na osnovi lokacij se gasilska društva včlanijo v gasilske zveze, ki povezuje
- ✦ Vsa društva na tej lokaciji.
- ✦ Gasilsko zvezo ustanovijo društva
- ✦ Gasilske zveze pa se na svojih območjih spadajo pod regijska poveljstva
- ✦ V regiji, kjer deluje zveza na primer- Mariborska, Podravska, Celjska, Ljubljanska itd
- ✦ Vse gasilske zveze in regije pa se povezujejo v Gasilsko zvezo Slovenije, ki pa je krovni faktor gasilstva v Sloveniji

Pravice prostovoljnega gasilca

- ✦ Da prostovoljno vstopijo oziroma izstopijo iz operativne gasilske enote, če so prostovoljni gasilci.
- ✦ Da se strokovno in psihofizično usposabljujejo, urijo in opravljajo zahtevane ali predpisane izpite oziroma druga preverjanja v skladu z dolžnostmi, ki jih opravljajo v gasilski organizaciji.
- ✦ Da uporabljajo predpisano osebno in skupinsko gasilsko zaščitno opremo.
- ✦ Da zahtevajo dodatna pojasnila ali navodila za izvrševanje prejetih nalog.
- ✦ Da ugovarjajo in odklonijo izvršitev prejetega ukaza, s katerim bi storili kaznivo dejanje oziroma s katerim bi neposredno ogrozili svojo varnost ali varnost sotovarišev ter drugih oseb v skladu z zakonom in pravili.

Pravice prostovoljnega gasilca

- ✦ Do spoštovanja osebnosti, dostojanstva in enakega obravnavanja pri opravljanju gasilske službe ne glede na katerokoli osebno okoliščino.
- ✦ Da predlagajo ukrepe in aktivnosti neposredno nadrejenim, s katerimi se izboljšuje delo, učinkovitost in racionalnost delovanja gasilske enote pri opravljanju operativnih gasilskih nalog.
- ✦ Do zdravstvenega pregleda, zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter nezgodnega zavarovanja za primer smrti, poškodbe ali bolezni med opravljanjem gasilske službe ter drugih pravic v skladu s predpisi.
- ✦ Do nadomestila plače in počitka v skladu s predpisi.
- ✦ Da prejmejo nagrado, pohvalo, odlikovanje ali drugo priznanje za svoj prispevek k razvoju gasilstva oziroma hrabra dejanja.

Dolžnosti prostovoljnega gasilca

- ✦ Izvrševati zaupane dolžnosti v skladu s predpisi in pravili, sposobnostmi, izurjenostjo ter pravili gasilske stroke, tudi v najtežjih razmerah, razen, če ni neposredno ogroženo njihovo zdravje ali življenje.
- ✦ Dosledno spoštovati načelo enostarešinstva v gasilski enoti ter obveznega izvrševanja prejetih ukazov.
- ✦ Spoštovati delovno disciplino, to je brezpogojno, natančno, pravilno in pravočasno izvrševanje gasilskih nalog, v skladu s pravili gasilske stroke.
- ✦ Skrbeti za lastno strokovno in psihofizično izpopolnjevanje ter izurjenost in opravljati psihofizične teste, preizkuse telesne pripravljenosti ter znanja v skladu s predpisi.

Dolžnosti prostovoljnega gasilca

- ✦ Poročati nadrejenim o vseh dogodkih in stanjih, ki bi lahko ogrozili varnost in zdravje sotovarišev ali drugih oseb.
- ✦ Sprejeti in skrbno varovati osebno in skupinsko gasilsko zaščitno ter reševalno opremo.
- ✦ Spoštovati ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ter opravljati gasilsko delo s tolikšno pazljivostjo, da s tem varuje svoje življenje in zdravje ter življenje in zdravje sotovarišev ter drugih oseb.
- ✦ Krepi tovariške odnose v gasilski organizaciji ter medsebojno pomoč.

Dolžnosti prostovoljnega gasilca

- ✦ Spoštovati osebnost in dostojanstvo vsakega posameznika v gasilski organizaciji in izven nje, njegove pravice in temeljne svoboščine v skladu z ustavo in zakoni.
- ✦ Varovati ugled gasilske organizacije in gasilske službe.
- ✦ Opravljati druge naloge, sprejete s programi gasilske organizacije ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Gasilska služba

Gasilska služba je poklicno ali prostovoljno opravljanje operativnih nalog gasilstva:

- gašenje in reševanje ob požarih,
- reševanje ob prometnih nesrečah, okoljskih in industrijskih nesrečah,
- zaščita in reševanje oseb, premoženja, okolja in kulturne dediščine ob naravnih in drugih nesrečah,
- požarna straža ter druge splošne reševalne naloge vključno s preventivnimi in operativnimi nalogami varstva pred požarom.

Gasilska služba

Pod pojmom "GASILSKA SLUŽBA" bi lahko razumeli tudi kot vsa opravila, ki so povezana z nalogami gasilstva:

- ✦ Gašenje in reševanje ob požarih.
- ✦ Preventivne naloge varstva pred požarom.
- ✦ Zaščita in reševanje ljudi ter premoženja ob naravnih in drugih nesrečah.
- ✦ Določene storitve.

In še:

- ✦ Usposabljanje in priprave za intervencije.
- ✦ Vzdrževanje gasilske reševalne in zaščitne opreme ter gasilskih domov.

Gasilski simboli in oznake

Gasilski znak

Gasilski simboli in oznake

Znak prostovoljnega gasilca

Gasilski simboli in oznake

Značka za dolgoletno delo – 10 in več let....

Gasilski simboli in oznake

Oznaka za leta gasilske službe- operativci -10-40 let

Oznake činov

								
MLAJŠI PIONIR GASILEC	GASILEC	VIŠJI GASILEC	NIŽJI GASILSKI ČASTNIK	GASILSKI ČASTNIK	VIŠJI GASILSKI ČASTNIK ORGANIZACIJSKE SMERI	VIŠJI GASILSKI ČASTNIK	VISOKI GASILSKI ČASTNIK ORGANIZACIJSKE SMERI	VISOKI GASILSKI ČASTNIK
								
STAREJŠI PIONIR GASILEC	GASILEC I. STOPNJE	VIŠJI GASILEC I. STOPNJE	NIŽJI GASILSKI ČASTNIK I. STOPNJE	GASILSKI ČASTNIK I. STOPNJE	VIŠJI GASILSKI ČASTNIK ORGANIZACIJSKE SMERI I. STOPNJE	VIŠJI GASILSKI ČASTNIK I. STOPNJE	VISOKI GASILSKI ČASTNIK ORGANIZACIJSKE SMERI I. STOPNJE	VISOKI GASILSKI ČASTNIK I. STOPNJE
								
GASILEC PRIPRAVNIK	GASILEC II. STOPNJE	VIŠJI GASILEC II. STOPNJE	NIŽJI GASILSKI ČASTNIK II. STOPNJE	GASILSKI ČASTNIK II. STOPNJE	VIŠJI GASILSKI ČASTNIK ORGANIZACIJSKE SMERI II. STOPNJE	VIŠJI GASILSKI ČASTNIK II. STOPNJE	VISOKI GASILSKI ČASTNIK ORGANIZACIJSKE SMERI II. STOPNJE	VISOKI GASILSKI ČASTNIK II. STOPNJE

Oznake položajnih funkcij

Operativne naloge:

Oznake položajnih funkcij

Organizacijske naloge:

Oznake specialnosti

Naloge lokalne skupnosti

- Občina ali lokalna skupnost v skladu s svojimi pristojnostmi zagotavlja financiranje, organiziranost, opremljanje in delovanje gasilstva na svojem območju
- Občina ali lokalna skupnost zagotavlja opravljanje nalog gasilstva preko gasilskih organizacij.

Naloge lokalne skupnosti

- ✦ Na podlagi načrta varstva pred požarom občina zagotavlja sredstva za:
 - redno delovanje gasilskih enot,
 - gasilsko zaščitno in reševalno opremo ter sredstva za opazovanje, obveščanje in alarmiranje;
 - vzdrževanje in obnavljanje gasilskih sredstev in opreme;
 - izobraževanje in dopolnilno usposabljanje pripadnikov gasilskih enot;
 - gradnjo in vzdrževanje objektov in prostorov za delovanje gasilstva;
 - povračilo škode, ki so jo imeli gasilci pri opravljanju nalog gasilstva;
 - povračilo škode, povzročene tretjim osebam, zaradi opravljanja nalog gasilstva;
 - opravljanje drugih dejavnosti gasilskih organizacij.

PRAVILNIKI V GASILSTVU

- Pravilnik o organizaciji in poslovanju gasilskih zvez in društev
- Pravilnik o finančnem-materialnem poslovanju G.Z in društev
- Pravilnik o disciplinskem postopku G.Z in društev
- Pravilnik odlikovanjih in priznanjih v prostovoljnih gas. Organizacijah
- Pravilnik o vodenju evidenc in varovanju osebnih podatkov
- Pravilnik o kandidacijskem postopku G. Z in društev
- Pravilnik o delovanju mladih v gasilski organizaciji
- **Najdete jih na spletni strani gasilske zveze pod zakonodajo in pravilniki**

ZGODOVINA GASILSTVA

- Že leta 1863 se je začelo gasilstvo na Slovenskem z tako imenovano požarno obrambo v Ljubljani.
- Prvo obrambno društvo je bilo ustanovljeno 1870, v Mariboru 1879 in istega leta v Celju ind.
- Prvo prostovoljno gasilsko društvo pa v Metliki 19.9.1869
- Do prve svetovne vojne leta 1914 je bilo ustanovljenih 380 društev, ki pa so se povezovale v deželne zveze in takih je bilo 8 zvez.
- Leta 1954 se ustanovila GASILSKA ZVEZA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE z 1266 društev in 64.490 člani.
- Gasilska zveza Slov. Bistrica pa leta 1976 in sedaj obsega občine Slov. Bistrica, Oplotnica, Poljčane in Makole
- Gasilska zveza Zreče-Vitanje pa občino Zreče in Vitanje leta 1995
- Danes 1348 društev v katerih včlanjeno 152.765 članov med njimi je 30.000 žensk in 25.000 mladine

HVALA ZA POZORNOST

FRANC VIŠIČ viš . gas. čas II. st. org smeri